

PLAN MOT DISKRIMINERING, TRAKASSERIER, SEXUELLA TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Höstterminen 2023-Vårterminen 2024

Innehållsförteckning

Grunduppgifter.....	3
Syfte.....	3
Bakgrund	3
Skollagen	4
Diskrimineringslagen	4
Definitioner.....	5
Vad är diskriminering?	5
Olika former av diskriminering	5
Diskrimineringsgrunderna.....	6
Vad innebär kränkande behandling?.....	7
Enhetens rutiner för arbetet med planen	8
Redogörelse för enhetens uppföljning av föregående årsplan.....	10
Främjande arbete	11
Förebyggande arbete.....	15
Kartläggning av risker	15
Analys av orsaker	16
Sätta mål och besluta om åtgärder	16
Följa upp och utvärdera.....	25
Rutiner för akuta händelser	27
Barn upplever sig utsatt av annat barn	27
Barn upplever sig utsatt av personal.....	27
Dokumentation av anmälan och utredning.....	28
Anmälan via Trygghetswebben	28

Grunduppgifter

Den här planen mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling gäller för Träffens förskola.

Det är förskolans biträdande rektor som har det övergripande ansvaret för planen, som upprättades 221025 och gäller i ett år.

Förskolan Träffens arbete med likabehandling genomförs i enlighet med bestämmelser i Skollagen och Diskrimineringslagen och i samverkan med all förskolans personal. Alla barn som deltar i verksamheten involveras i upprättande och uppföljning och barnens vårdnadshavare/föräldrar görs delaktiga.

Vår plan finns alltid tillgänglig på förskolan, den ska finnas i hallen på samtliga avdelningar samt på förskolans webbsida.

Arbetet med planen genomförs löpande under året, med särskilda avstämningspunkter i oktober månad och mars månad.

Uppföljning av årets planerade insatser genomförs i mars och oktober och en utvärdering genomförs maj.

Syfte

Förskolans plan mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling är ett viktigt verktyg för att planera och genomföra likabehandlingsarbetet på ett strukturerat och systematiskt sätt. Arbetet med att ta fram planen är också ett sätt att förankra likabehandlingsarbetet och säkerställa att all som berörs, såväl barn som vuxna, involveras och har möjlighet att få komma till tals.

Planen mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling ska fungera som stöd när förskolan arbetar för att främja barnens lika rättigheter och möjligheter och för att förebygga diskriminering, olika former av trakasserier och kränkande behandling. Planen tydliggör att förskolans likabehandlingsarbete måste vara konkret för att fungera, det räcker inte med visioner och högt uppsatta mål utan det måste också finnas tydlighet kring hur varje enhet ska arbeta för att nå målen.

Alla i verksamheten behöver vara insatta i likabehandlingsarbetet - det bästa sättet att förankra planen är genom delaktighet.

Bakgrund

Förskolans läroplan (Lpfö 18) beskriver förskolans värdegrund och uppdrag och innehåller mål och riktlinjer för arbetet. Utbildningen i förskolan ska

förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I enlighet med förskolans läroplan har förskolan i uppdrag att spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter, Barnkonventionen, som i och med lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter gäller som svensk lag. Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter.

Alla som arbetar i förskolan ska främja alla människors lika värde. Inget barn i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling.

Skollagen

Bestämmelser om förskolans skyldighet att arbeta för att motverka kränkande behandling finns i Skollagens (2010:800) kapitel 6. Här framgår också att det är absolut förbjudet för huvudman eller personal att i samband med verksamheten utsätta ett barn för kränkande behandling.

Skollagen ställer krav på förskolans huvudman att se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Arbetet mot kränkande behandling ska dokumenteras i en årlig plan.

Förskolans plan ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn. Det ska också finnas en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som förskolan avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande årsplan.

Att förskolans plan mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen i den verksamhet som planen gäller för följer av en särskild förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

Diskrimineringslagen

Av Diskrimineringslagen (2008:567) framgår att det är absolut förbjudet för den som arbetar inom utbildningsverksamhet att göra sig skyldig till diskriminering av ett barn eller en elev i samband med denna verksamhet.

Förskolans huvudman ska ha riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier i samband med verksamheten. Riktlinjerna och rutinerna ska följas upp och utvärderas.

I diskrimineringslagen finns också krav på att förskolans huvudman ska arbeta med aktiva åtgärder, vilket handlar om att fortlöpande undersöka om det finns risker för diskriminering (direkt eller indirekt), repressalier eller andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten.

När man har identifierat risker och hinder ska man analysera orsaker till dessa och vidta skäliga förebyggande och främjande åtgärder för att avvärja dem. Arbetet ska även följas upp och utvärderas. De åtgärder man beslutar om ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt.

Aktuella riktlinjer, rutiner och åtgärder ska årligen dokumenteras och denna dokumentation ska också innehålla en redogörelse för hur förskolan har samverkat med barn och anställda.

Arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering ska dokumenteras löpande.

Definitioner

Vad är diskriminering?

Diskriminering innebär att ett barn missgynnas av skäl som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder eller ålder.

En beskrivning av vad varje diskrimineringsgrund går att läsa nedan under rubriken Diskrimineringsgrunderna.

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av maktförhållande mellan den som utsätter och den som utsätts. Det är således personal, skolledning eller huvudmannen som kan göra sig skyldiga till diskriminering gentemot barn och elever. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk mening. Både barn och vuxna kan dock utsätta andra för det som kallas för trakasserier respektive sexuella trakasserier. Med trakasserier menar man kränkningar som har samband med någon diskrimineringsgrund. Sexuella trakasserier innebär att kränkningen ska vara av sexuell karaktär.

Olika former av diskriminering

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation och detta missgynnande har samband med en eller flera av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse som framstår som neutral men som i praktiken kan innebära att personer behandlas sämre än andra och detta har samband med en eller flera av diskrimineringsgrunderna. Det är inte diskriminering om man kan visa att bestämmelsen har ett berättigat syfte och används på ett sätt som är både lämpligt och nödvändigt för att uppnå detta syfte.

Bristande tillgänglighet

Med bristande tillgänglighet avses att en person med funktionsnedsättning missgynnas genom att verksamheten inte har vidtagit skäliga åtgärder för tillgänglighet för att säkerställa att hen ska komma i jämförbar situation med en person som inte har samma funktionsnedsättning. Vad som bedöms vara skäliga åtgärder avgörs av förutsättningarna i det enskilda fallet.

Trakasserier

Med trakasserier menas ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Till skillnad från övriga diskrimineringsformer förutsätter inte trakasserier att det finns ett maktförhållande mellan den som utsätter och den som utsätts. Detta innebär att ett barn kan utsättas för trakasserier av såväl personal som andra barn i verksamheten.

Kränkningar kan vara fysiska (till exempel slag eller knuffar), verbala (till exempel nedsättande ord, hot eller ryktesspridning) eller psykosociala (till exempel grimaser eller utfrysning ur gemenskapen).

Sexuella trakasserier

Med sexuella trakasserier menas ett uppträdande som kränker någons värdighet och som är av sexuell karaktär. Det kan till exempel innebära att man upplever att någon tittar på en på ett oönskat och närgånget sätt, tafsar eller tar på ens kropp på ett sätt man inte vill eller kommer med olika former av kommentarer eller anspelningar som har sexuell natur.

Diskrimineringsgrunderna

Det finns sju diskrimineringsgrunder i Diskrimineringslagen. Dessa är:

Etnicitet

En persons hudfärg, nationella eller etniska ursprung. Alla människor har en eller flera etniciteter.

Religion eller annan trosuppfattning

Åskådningar såsom kristendom, islam, buddism, ateism och agnosticism.

Kön

Att någon är kvinna eller man. I Sverige fastställs vilket juridiskt kön en person tillhör när man föds och detta registreras i folkbokföringen. Man kan välja att ändra sitt juridiska kön och förbudet mot könsdiskriminering omfattar även personer som vill ändra eller har ändrat sitt juridiska kön.

Sexuell läggning

Med detta avses homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning

Funktionsnedsättning

Med detta menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. En funktionsnedsättning kan vara medfödd eller ha uppstått senare i livet, på grund av skada eller sjukdom.

Ålder

Med detta menas hur länge man har levt. Inom utbildningsverksamhet räknas det inte som diskriminering att särbehandla barn på grund av deras ålder, om det görs för ett berättigat syfte och används på ett sätt som är både lämpligt och nödvändigt för att uppnå detta syfte

Könsidentitet och könsuttryck

Könsidentitet är vilket kön en person identifierar sig som medan könsuttryck handlar om hur en person väljer att uttrycka sitt kön, till exempel genom kläder och kroppsspråk. Om en person missgynnas på grund av att hen har en könsidentitet eller ett könsuttryck som bryter mot de normer som finns kring kön i samhället kan det innebära diskriminering.

Vad innebär kränkande behandling?

Kränkande behandling regleras i Skollagens kapitel 6. Kränkande behandling innebär att ett barn utsätts för ett uppträdande som kränker barnets värdighet, utan att detta har något samband med en eller flera diskrimineringsgrunder.

Kränkningar kan vara fysiska (till exempel slag eller knuffar), verbala (till exempel nedsättande ord, hot eller ryktesspridning) eller psykosociala (till exempel grimaser eller utfrysning ur gemenskapen).

Enhetens rutiner för arbetet med planen

Vi har delat upp arbetet på följande sätt:

En förskollärare från varje avdelning ingår i en grupp som arbetar med barnhälsa, BHG kallar vi den. BHG deltagare har ett särskilt ansvar för Plan mot diskriminering och kränkande behandling. När BHG deltagarna ses sitter även biträdande rektor med.

För att planen ska hållas levande så är den en del av det systematiska kvalitetsarbetet och följs upp systematiskt och kontinuerligt.

Vi genomför trygghetsvandringar och intervjuer tillsammans med barnen samt observerar och skriver incidentrapporter.

När det är dags att genomföra trygghetsvandring/intervjuer/observationer tar vi fram underlaget för kartläggningen i BHG. Deltagarna tar sedan med sig underlaget till sin avdelning och genomför trygghetsvandringarna/intervjuerna/observationerna tillsammans i arbetslaget. Alla pedagoger på förskolan ansvarar över att sätta sig in i planen mot diskriminering och kränkande behandling samt arbeta med det som står i planen.

Förutom materialet vi får in från våra kartläggningar på förskolan är även enkäten till vårdnadshavarna en del av planen. Även synpunkter från vårdnadshavarna som kommer upp på utvecklingssamtal eller andra samtal ligger till grund för insatserna som sedan tas fram.

Årsplan

Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni
	Enkät till vårdnadshavare	Uppföljning av planen. trygghetsvandring/ observationer och intervjuer med barnen genomförs		Utvärdering av planen	

Juli	Augusti	September	Oktober	November	December
	Planen läggs in i SKA och följs upp systematiskt och kontinuerligt		Trygghetsvandring/ observationer/ intervjuer genomförs tillsammans med barnen och insatser tas fram. Ny plan mot diskriminering och kränkande behandling upprättas		Uppföljning av planen.

Redogörelse för enhetens uppföljning av föregående årsplan

För att säkerställa att likabehandlingsarbetet genomförs systematiskt och strukturerat ska förskolan varje år utvärdera de insatser som genomfördes föregående år. Att utvärdera innebär att man granskar det man beslutat för att se dels om åtgärderna genomfördes så som det var planerat, dels hur resultatet av åtgärderna blev. Här kan man också resonera över varför resultaten av de vidtagna åtgärderna ser ut som de gör.

Då träffen är en nyöppnad förskola är det här första året som vi genomfört trygghetsvandringar/observationer/intervjuer m.m. och dokumenterat de risker vi sett från de olika kartläggningsmetoderna. Riskerna har skrivits ner, analyseras och insatser togs fram i oktober 2022.

Främjande arbete

Det främjande arbetet handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling och respekten för allas lika värde.

Det främjande arbetet ska genomsyra alla delar av verksamheten och bedrivas kontinuerligt, systematiskt och målinriktat. Främjande insatser ska gälla alla barn och riktas mot alla diskrimineringsgrunder. I samband med det främjande arbetet krävs inte att förskolan har identifierat några särskilda risker eller problem.

Förskolan arbetar med följande insatser för att främja arbetet mot diskriminering och kränkande behandling:

Kön

Ur förskolans läroplan: *Flickor och pojkar ska i förskolan ha samma möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller.*

Förebyggande åtgärder

- Vi ska ha ett normkritiskt förhållningssätt i vårt arbete, så att barnen kan utveckla sin personlighet och sina intressen utan att begränsas av stereotypa föreställningar.

Främjande insatser;

- Vi har en mångfald av utklädningskläder, som finns till för alla.
- Alla barn hjälper till med praktiska göromål.
- Vi utmanar de stereotypa könsrollerna i samtal med barnen.
- Använder ordet vårdnadshavare.
- Att barnen får välja material/aktivitet utifrån sina egna intressen.
- Vi läser böcker som bryter traditionella könsmönster.
- Vi uppmuntrar pojkar och flickor att leka tillsammans.
- Blandade könskodade leksaker.

Könsidentitet eller uttryck

Ur förskolans läroplan: *Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar sin identitet och känner trygghet i den.*

Förebyggande åtgärder:

- Vi behöver arbeta mera aktivt med barnlitteratur inom området.

Främjande insatser:

- Vi stöttar och bistår barnen i deras identitetsskapande genom att de får uttrycka sin personlighet, utan att bli begränsad av rådande normer.
- Olika utklädningskläder finns för att få klä ut sig och få prova på olika roller.

Etnisk tillhörighet

Ur förskolans läroplan: *förskolan ska sträva efter att varje barn känner delaktighet i sin egen kultur och utvecklar känsla och respekt för andra kulturer.*

Förebyggande åtgärder;

- Vi fortsätter att utveckla/förändra vårt flerspråkiga arbetssätt, för att skapa förutsättningar för barnen att utveckla stolthet över sig själv, sin etniska tillhörighet och stödja utvecklingen av barnens modersmål.
  - Vi använder tolk vid behov.
  - Kompetensutveckling hos pedagogerna i form av SKUA-nätverk (språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt)
  - Skapa bättre samverkan med hemmet
  - Skaffa mer kunskap om olika kulturer och hur vi kan uppmärksamma dessa på förskolan utan att det ska vara kopplat till religion.
- Förslag: Högtidsboken - Fira och filosofera tillsammans

Främjande insatser;

- Lyfta högtider som viktiga för barnen. Vi ser alla kulturella olikheter i verksamheten som en tillgång. Vi har köpt in en almanacka och litteratur som lyfter alla högtider i olika kulturer för att vi ska ha kunskap om när de är och ha mer kunskap om högtiden. Almernackan sitter i personalrummet och litteraturen finns i vårt bibliotek för ped litteratur.
- Pedagogerna arbetar med SKUA som ska bli en del av det vardagliga arbetet med barnen.

Sexuell läggning

Ur förskolans läroplan: Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar förståelse av alla människors lika värde oberoende av sexuell läggning.

Förebyggande åtgärder;

- Köpa in barnböcker om olika familjekonstellationer till förskolan.

Gott samarbete med mötesplatsen i Brandkärr där det finns ett bibliotek där vi kan få stöttning att låna bra litteratur i ämnet.

Främjande insatser;

- Vi visar på hur olika familjekonstellationer kan se ut genom bilder och barnlitteratur.

Religion eller annan trosuppfattning

Ur förskolans läroplan: Alla föräldrar ska med samma förtroende kunna lämna sina barn till förskolan förvissade om att barnen inte blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen.

Förebyggande åtgärder;

- Skaffa en målkulturell almanacka samt köpa in Högtidsboken – Fira och filosofera tillsammans för att veta hur vi kan uppmärksamma olika dagar utan att det ska vara religionsbundet.

Främjande insatser;

- Vi firar våra svenska traditioner utan att lägga någon tyngd i det religiösa.
- Serverar särskild kost vid behov.
- På förskolan ska det finnas en mångkulturell almanacka och användas för att hålla sig uppdaterad, när och vilka högtider som förekommer.
- Vi tillhandahåller figurer av båda könen med olika hudfärg.
- Vi lånar litteratur som handlar om andra kulturer.

Ålder

Ur förskolans läroplan: Förskolan ska erbjuda barnen, en i förhållande till deras ålder och vistelsetid, väl avvägd dagsrytm och miljö. Alla barn skall ha en planerad verksamhet oavsett ålder.

Förebyggande åtgärder:

- Vi har gemensamma aktiviteter utomhus där barn i olika åldrar får träffas/samarbeta.
- Skapa förutsättningar för möten mellan de äldre och yngre barnen även inomhus.

Främjande insatser:

- Vi anpassar både miljön och material efter barnen.
- Vi berömmar och stärker barnen för det de gör, inte efter ålder.
- Vi skapar förutsättningar för barnen att utveckla sina förmågor och intressen utan begränsningar.
- Vi planerar aktiviteter efter barnens ålder samt individuella utvecklingsnivå.

Funktionsnedsättning

Ur förskolans läroplan, Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar förståelsen för att alla människor har lika värde oberoende av funktionsnedsättning. Den pedagogiska verksamheten ska anpassas till alla barn i förskolan.

Förebyggande åtgärder;

- Vi använder oss av olika anpassningar i verksamheten för att förtydliga, ex. TAKK (Tecken som Alternativ och Kompletterande Kommunikation), bildstöd, dagsscheman och konkreta material.

Främjande insatser;

- Både lärmiljön och den fysiska miljön anpassas för alla barns behov och vara en tillåtande miljö för alla. Verksamheten utformas så att alla barn kan delta i de olika aktiviteterna utifrån sina individuella förutsättningar och sin funktionsförmåga.
- Resurs i grupp vid behov
- Alla pedagoger ska ha bildstöd på sin nyckelknippa så de kan använda det i möten med barnen
- En specialpedagog finns på området.

Uppföljning och utvärdering av förebyggande åtgärder och främjande insatser, sker kontinuerligt på avdelningarnas arbetslagsplaneringar och ansvaras av pedagogerna på förskolan. Förskolechef/biträdande skolledare följer upp resultat som en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet handlar om att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling som respektive enhet kan identifiera i sin egen verksamhet.

Varje år kartläggs nuläget på förskolan och fjolårets insatser utvärderas. Analysen läggs sedan till grund för det förebyggande arbetet nästa år.

Kartläggning av risker

Som grund för förebyggande åtgärder ska den egna verksamheten undersökas.

Kartläggningen kan inledas på ett övergripande plan genom att enheten gör en översyn av olika rutiner, riktlinjer och policydokument för att uppmärksamma eventuella strukturella risker för diskriminering, eller andra hinder för lika rättigheter och möjligheter när det gäller de olika diskrimineringsgrunderna.

Därefter är det dags att gå vidare med kartläggningen genom att sätta fokus på olika aspekter av barnens situation på respektive enhet. I kartläggningen ska förskolan beakta alla sju diskrimineringsgrunder samt risker för kränkande behandling.

Vi har använt följande metoder vid vår kartläggning:

- Observationer gjorda av alla i arbetslaget
- Samtal/intervjuer med barnen
- Organisation/struktur, regler/rutiner upprättas i början av läsåret och uppdateras kontinuerligt under året
- Trygghetsvandring tillsammans med barnen
- Utvecklingssamtalen med vårdnadshavare om hur de upplever trivsel på förskolan
- Föräldraenkäten
- Den dagliga kontakten med vårdnadshavare
- Information om plan mot diskriminering och kränkande behandling på föräldramöte
- Incidentrapporter
- Synpunkter som kommit in från vårdnadshavare via mejl/telefon eller andra samtal än de som är planerade av verksamheten

I samband med kartläggningen har vi identifierat följande risker för diskriminering eller kränkande behandling:

- Bemötande & förhållningssätt
- Personalgruppens normer, jargong och samarbete
- Rutiner, arbetssätt, regler och praxis
- Fysisk kränkning - i form av knuffar/slag
- Psykosocial kränkning - i form av grimaser och utfrysning
- Verbal kränkning - i form av nedsättande ord

Analys av orsaker

När kartläggningen är genomförd är det dags att analysera resultatet för att hitta orsaker till de risker som identifierats i verksamheten.

Sätta mål och besluta om åtgärder

När kartläggningen är analyserad och förskolan har tagit reda på vilka orsaker som finns bakom de risker som har identifierats är det dags att sätta upp mål för enhetens likabehandlingsarbete. Målen ska vara så tydliga att de kan följas upp och utvärderas.

Varje mål ska därefter kopplas till konkreta insatser och åtgärder som ska genomföras. De åtgärder som beslutas ska genomföras så snart som möjligt och bör tidsplaneras tydligt.

I planen ska det anges vem som är ansvarig för att genomföra respektive åtgärd och hur åtgärden ska följas upp. Detta innebär att förskolan redan i samband med beslutet om åtgärder behöver planera för att avsätta nödvändiga resurser, i form av till exempel tid eller personal.

Vårt övergripande mål är att:

Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.

(normer och värden)

Risker vi identifierat, orsaker till riskerna, insatser vi kommit fram till, ansvarig för åtgärderna samt datum för uppföljning:

Identifierad risk - Bemötande och förhållningsätt

Vi ser en risk i att vi pedagoger inte sprider ut oss tillräckligt i våra pedagogiska lärmiljöer där barnen är. Vi ser också en risk när vi inte delar upp barngruppen kontinuerligt. Det blir då många barn på samma yta. Vi pedagoger ser att det ibland är svårt att hitta de rätta stunderna att delge varandra information om saker som inträffar kring barnen. Om vi inte är närvarande bland barnen kan inte vi pedagoger uppmärksamma om en kränkning sker. Om vi har stora barngrupper finns risken att vi inte ser individen i den stora barngruppen. Det är en risk att information kring barnet inte når alla berörda pedagoger.

Vi har även fått in synpunkter från vårdnadshavare som upplever att de inte bli bemötta på ett välkomnande och professionellt sätt både vid lämning och hämtning. Detta yttrar sig i form av att ingen möter upp och välkomnar barnet när de kommer till förskolan samt att de inte får information om hur barnets dag har varit, vilken undervisning barnet fått tagit del av samt vad vi arbetar med på förskolan just nu. Vissa vårdnadshavare upplever att barnen inte är trygga i att bli lämnade när ingen tar emot på ett välkomnande och professionellt sätt.

Orsaker till ovanstående risk

- Pedagogerna är inte insatta i läroplanen & den pedagogiska idén
- Pedagogerna är inte insatta i de beslut som tagits
- En osäkerhet hos pedagogerna
- Vi har haft många vikarier, de får inte information om vårt arbetssätt
- Brist på tydlig struktur kopplat till utomhusmiljön
- Pedagogerna är inte insatta i planen mot diskriminering och kränkande behandling

Insatser till identifierad risk:

- Använda oss av löpare utomhus. Löparen ska ha på sig en reflexväst så den syns tydligt för föräldrarna.
- Använda oss av samtliga gårdar när vi är ute för att dela barnen i mindre grupper
- Pedagogerna ska dela upp sig på gården så det finns pedagoger där barnen är. Vi använder oss av en tavla för att synliggöra vart pedagogerna ska placera sig.

- Använda "info om dagen-pappret" som verktyg för att delge vad barnet gjort under dagen
- Vi ska vara närvarande och härvarande pedagoger i våra pedagogiska lärmiljöer både inomhus och utomhus.
- Vi ska hitta strukturer i arbetslaget som möjliggör att kunna dela upp barngruppen i mindre grupper
- Alla pedagoger ska läsa igenom plan mot diskriminering och kränkande behandling noggrant.
- Vi ska reflektera i arbetslaget och på APT kring bemötande

Mål med insatserna:

- Att pedagogerna blir mer delaktiga i barnens lek
- Att kränkningar minskar mellan barnen
- Att barnen får stöttning av pedagogerna i sin språkliga utveckling
- Att barnen får vistas i mindre sammanhang
- Att vårdnadshavare och barn blir bemötta på ett professionellt sätt
- Att pedagogerna blir bättre på att använda sig av "info om dagen-pappret"

Ansvarig för åtgärderna:

Alla pedagoger på förskolan.

Tidsplan:

Höstterminen 2023-Vårterminen 2024

Följs upp/utvärderas:

I december 2023

Identifierad risk - Personalgruppens normer, jargong och samarbete

Vi ser en risk i att alla pedagoger inte arbetar efter visionen "alla barn är allas barn". Alla barnen får inte de stöd de behöver när vi är utomhus då alla pedagoger inte stöttar i samtliga situationer. Risken blir att barnen inte får det stöd de behöver i relationer med andra, konflikthantering, säkerhetsaspekt samt språkutveckling.

Orsaker till ovanstående risk

- Pedagogerna är inte insatta i läroplanen & den pedagogiska idén
- Pedagogerna är inte insatta i de beslut som tagits
- En osäkerhet hos pedagogerna
- Pedagogerna är inte insatta i planen mot diskriminering och kränkande behandling

Insatser till identifierad risk:

- Dela upp gården i olika zoner och se till att det finns pedagoger i varje zon som är tillgänglig för barnen vid tillfället.
- Pedagogerna ska vara delaktiga/nära barnens lek och ge stöttning vid behov.
- Alla pedagoger ska läsa igenom plan mot diskriminering och kränkande behandling noggrant samt läsa igenom dokumentet om beslut vi tagit.
- Alla pedagoger ska sätta sig in i den pedagogiska idén och bli medvetna om hur vi arbetar i Nyköpings förskolor.

Mål med insatserna:

- Att pedagogerna blir mer delaktiga i barnens lek
- Att arbeta förebyggande så kränkningar minskar mellan barnen
- Att pedagogerna blir mer trygga och medvetna om vad som förväntas av de själva samt alla som arbetar i förskolan i Nyköpings kommun
- Att barnen känner sig trygga med samtliga pedagoger på förskolan

Ansvarig för åtgärderna:

Alla pedagoger på förskolan.

Tidsplan:

Höstterminen 2023-Vårterminen 2024

Följs upp/utvärderas:

I december 2023

Identifierad risk - Brist på struktur/rutiner

Vi ser en brist på fasta rutiner och struktur på avdelningarna, vilket leder till osäkra och stressade pedagoger. Det i sin tur leder till att fokuset tas från barngruppen och barnen får inte den stödjande och lyhörda pedagog som de har rätt till.

Orsaker till ovanstående risk

- Pedagogerna är inte insatta i de rutiner/strukturer och beslut som tagits
- En osäkerhet hos pedagogerna
- Avdelningarna saknar en tydlig struktur/planering för veckan/dagen

Insatser till identifierad risk:

- Samtliga avdelningen ska arbeta fram en grundplanering/superstruktur för veckan
- Sätta upp/synliggör de beslut/rutiner/strukturer som finns på förskolan
- Påminna varandra när någon avviker från de vi bestämt
- Utvärdera de rutiner/strukturer som finns med jämna mellanrum.

Mål med insatserna:

- Att pedagogerna blir trygga och medvetna kring vad som kommer ske under dagen/veckan.
- Att pedagogernas fokus är på barnen när de är i barngrupp
- Att barnen får möta lyhörda och närvarande pedagoger när de är på förskolan

Ansvarig för åtgärderna:

Alla pedagoger på förskolan.

Tidsplan:

Höstterminen 2023-Vårterminen 2024

Följs upp/utvärderas:

I december 2023

Identifierad risk - Brist på verbalt språk eller har ett annat modersmål

En risk vi identifierat är när vi möter barn som inte har ett verbalt språk eller har ett annat modersmål. Vi upplever att dessa barn har svårt att göra sig förstådda och hörda i mötet med oss pedagoger och andra barn. Vi ser brister i personalens agerande för att främja barnens språkutveckling. Vi ska dela barnen i mindre grupper för att kunna se och stötta barnen bättre, vi ska även använda oss av TAKK och bildstöd kontinuerligt i barngruppen vilket inte alla gör.

Orsaker till ovanstående risk

- Pedagogerna är inte insatta i de rutiner/strukturer och beslut som tagits
- En osäkerhet hos pedagoger
- Vi glömmer att påminna varandra om att använda bildstöd och TAKK
- Vissa kanske inte förstår vikten av att använda sig av bildstöd och TAKK
- Pedagogerna är inte insatta i planen mot diskriminering och kränkande behandling

Insatser till identifierad risk:

- Vi ska använda oss av TAKK och bildstöd kontinuerligt i barngruppen. Vi ska reflektera i arbetslaget hur vi kan implementera detta i vår utbildning och få det till en naturlig del i barngruppen.
- Vi ska benämna det vi gör och sätta ord på saker för att främja barnens språkutveckling.
- SKUA-nätverken - använda oss av kunskapen vi får där

Mål med insatserna:

- Att barnens språkutveckling främjas
- Att barnen får tillgång till ett kommunikationsverktyg dagligen på förskolan
- Att SKUA är ett förhållningssätt som ska genomsyra utbildningen i förskolan
- Öka kunskapen i och förståelsen för hur man kan arbeta språk-och kunskapsutvecklande med fokus på flerspråkiga barns lärande. SKUA gynnar alla barns språk och kunskapsutveckling

Ansvarig för åtgärderna:

Alla pedagoger på förskolan.

Tidsplan:

Höstterminen 2023-Vårterminen 2024

Följs upp/utvärderas:

I december 2023

Identifierad risk - Fysisk kränkning

I våra observationer har vi sett fysiska kränkningar mellan barnen i form av knuffar eller slag.

Orsaker till ovanstående risk

- Inte närvarande pedagoger
- Oftast kan konflikterna bero på språkliga missförstånd
- En lek som eskalerar
- Vissa barn saknar färdigheter i att samspela med andra

Insatser till identifierad risk:

- Pedagogerna ska vara delaktiga/nära barnens lek och ge stöttning vid behov.
- Vi ska dela barnen i mindre grupper för att skapa bättre förutsättningar att se alla barn
- Pedagogerna ska styra upp lekar tillsammans med barnen då vi ser att det fysiska våldet ofta förekommer i den fria leken.
- Pedagogerna ska planera samarbetsaktiviteter där barnen får träna på att samarbeta.
- Pedagogerna ska vara medlare vid konflikter och skapa förståelse för de inblandade
- Arbeta fram en konflikthanteringsplan som pedagogerna kan använda sig av när konflikter i barngruppen uppstår.

Mål med insatserna:

- Att fysiska kränkningar mellan barnen minskar
- Att barnen får verktyg i hur man löser konflikter utan att använda våld
- Att pedagogerna blir trygga och medvetna i sitt förhållningssätt vid konflikthantering

Ansvarig för åtgärderna:

Alla pedagoger på förskolan.

Tidsplan:

Höstterminen 2023-Vårterminen 2024

Följs upp/utvärderas:

I december 2023

Identifierad risk - psykosocial kränkning

Vi ser en förekomst av att barn avlägsnas ur gruppen vid ett beteende som inte anses vara passande vid tillfället. Vi ser också att barns tillkortakommanden lyfts fram inför andra barn, att pedagogen tillrättavisar barnet framför andra.

Något annat vi sett i våra observationer är utfrysning mellan barn. Barn som inte får vara med på grund av kön, ålder eller av andra okända orsaker. Lika så att barn gör grimaser mot varandra på ett nedlåtande sätt.

Orsaker till ovanstående risk

- Pedagogerna är inte insatta i läroplanen & den pedagogiska idén
- Pedagogerna är inte insatta i de beslut som tagits
- En osäkerhet hos pedagogerna
- Pedagogerna är inte insatta i planen mot diskriminering och kränkande behandling
- Utfrysningen mellan barn beror oftast på att barn ännu inte har lärt sig att lösa konflikter på något bättre sätt
- En generell orsak till att barn börjar utesluta andra är att de tar efter föräldrar, lärare, syskon och kamrater. Man vet också att det ett barn ser på tv och film kan bidra.

Insatser till identifierad risk:

- Pedagogerna är delaktiga i barnens lek för att stötta upp och förebygga oönskat beteende

- Pedagogerna ska vara medlare vid konflikter och skapa förståelse för de inblandade
- Arbeta fram en konflikthanteringsplan som pedagogerna kan använda sig av när konflikter i barngruppen uppstår.
- Arbeta förebyggande genom att ha samtal med barnen om hur man ska vara som kompis. Ju mer levande sådana samtal blir, desto bättre. Det kan till exempel handla om att se teater, ha rollspel eller att läsa och diskutera böcker.
- ingripa direkt när man märker att ett barn blir uteslutet, små barn löser sällan konflikter på ett konstruktivt sätt utan vägledning från vuxna.
- Det är viktigt att pedagogerna utforskar och bekräftar de känslor som kommer fram. Om vuxna visar empati lär sig barnen detsamma, vilket är avgörande för att få bukt med den här typen av problem.

Mål med insatserna:

- Att psykosociala kränkningar minskar mellan barnen samt slutar helt mellan pedagog-barn.
- Att barnen får verktyg i hur man löser konflikter utan att använda sig av psykosociala kränkningar
- Att pedagogerna blir trygga och medvetna i sitt förhållningssätt vid konflikthantering

Ansvarig för åtgärderna:

Alla pedagoger på förskolan.

Tidsplan:

Höstterminen 2023-Vårterminen 2024

Följs upp/utvärderas:

I december 2023

Identifierad risk - Verbal kränkning

I våra observationer har vi hört att barn kränker varandra i form av fula ord, att man retas eller hotar varandra.

Orsaker till ovanstående risk

- Inte närvarande pedagoger
- Oftast kan konflikterna bero på språkliga missförstånd
- En lek som eskalerar, att barnen blir arga och tar då till fula ord
- En osäkerhet hos barnen
- Barnen imiterar sådant de har hört i sin omgivning, både hemma och på förskolan. Man vet också att det ett barn ser på tv och film kan bidra.

Insatser till identifierad risk:

- Pedagogerna är delaktiga i barnens lek för att stötta upp och förebygga oönskat beteende
- Pedagogerna ska vara medlare vid konflikter och skapa förståelse för de inblandade
- Arbeta fram en konflikthanteringsplan som pedagogerna kan använda sig av när konflikter i barngruppen uppstår.
- Arbeta förebyggande genom att ha samtal med barnen om hur man ska vara som kompis. Ju mer levande sådana samtal blir, desto bättre. Det kan till exempel handla om att se teater, ha rollspel eller att läsa och diskutera böcker.
- ingripa direkt när man hör att ett barn använder oönskade ord. Om ett barn säger något olämpligt är det bästa att inte direkt säga nej och fy utan att i stället bemöta uttalandet med öppna frågor. Att sätta sig på huk, fråga varför barnet sa just så, vad hen menar och var hen har lärt sig just det ordet, använda professionell pedagogik. Då blir situationen nedtonad och man får en bättre förklaring till saker och ting. Det är viktigt att förklara att "om du säger så här blir din kompis ledsen". Men man måste också komma ihåg att skilja på handling och person för att inte tära på barnets självkänsla, att det är själva handlingen som är fel och inget annat.
- Det är viktigt att pedagogerna utforskar och bekräftar de känslor som kommer fram. Om vuxna visar empati lär sig barnen detsamma, vilket är avgörande för att få bukt med den här typen av problem.

Mål med insatserna:

- Att verbala kränkningar minskar mellan barnen
- Att barnen får verktyg i hur man löser konflikter utan att använda sig av psykosociala kränkningar
- Att pedagogerna blir trygga och medvetna i sitt förhållningssätt vid konflikthantering

Ansvarig för åtgärderna:

Alla pedagoger på förskolan.

Tidsplan:

Höstterminen 2023-Vårterminen 2024

Följs upp/utvärderas:

I december 2023

Identifierad risk - stor förskolegård

Förskolans utegård är väldigt stor och det är svårt att övervaka hela.

Orsaker till ovanstående risk

- Pedagogerna sprider inte ut sig på gården
- Vi använder inte alla gårdar som förskolan erbjuder

Insatser till identifierad risk:

- Dela in förskolegården i lekzoner och sprida ut oss så det finns någon pedagog i varje zon som är tillgänglig för barnen
- Använda oss av de mindre gårdarna när det är färre pedagoger på plats.

Mål med insatserna:

- Att pedagogerna känner en ökad trygghet av att man ser alla barn
- Att alla barn känner sig trygga på förskolan
- Att alla barn känner sig sedda på förskolan
- Att alla barn har tillgång till en närvarande och medforskande pedagog.

Ansvarig för åtgärderna:

Alla pedagoger på förskolan.

Tidsplan:

Höstterminen 2023-Vårterminen 2024

Följs upp/utvärderas:

I december 2023

Uppföljning

Uppföljning av insatserna vi tagit fram utifrån riskerna vi sett i kartläggningarna sker två gånger per läsår, i mars och i december. Uppföljningen görs av förskollärarna som sitter i BHG gruppen tillsammans med biträdande rektor. Träffens uppföljning kommer genomföras i december 2023.

Följa upp och utvärdera

I förskolans redovisning av planerade åtgärder ska det framgå när och hur de beslutade åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Resultatet av denna uppföljning och utvärdering ska dokumenteras.

Vad Vilken åtgärd sattes in?	Hur Hur gjorde vi?	Resultat Hur har det gått?
1.		
2.		

Rutiner för akuta händelser

All personal som arbetar i förskolan ska vara uppmärksam på om barn upplever sig utsatta för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier. Om personal uppfattar signaler om att barn upplever sig utsatt är de skyldiga att genast agera genom att anmäla och utreda händelsen.

Barn upplever sig utsatt av annat barn

Alla signaler om att ett barn upplever sig utsatt för kränkande behandling eller trakasserier ska tas på allvar, anmälas och utredas.

1. All personal som får signaler om att ett barn upplevt sig utsatt ska skyndsamt anmäla detta till rektor. I samband med anmälan ska personalen fylla i blankett 1 - anmälan om kränkande behandling.
2. När rektor får vetskap om att ett barn upplevt sig utsatt ska hen skyndsamt anmäla detta vidare till huvudmannen. Anmälan görs genom att rektor undertecknar blankett 1 - anmälan om kränkande behandling och skickar den till registrator på Division Utbildning som delger skolchef.
3. Den personal som har fått information om att barnet upplevt sig utsatt inleder skyndsamt en utredning av händelsen och vidtar åtgärder för att förebygga och förhindra liknande händelser. Utredningen (samtal med berörda barn och vårdnadshavare) dokumenteras i blankett 2-3.
4. De åtgärder som vidtas för att komma till rätt med eventuella kränkningar/trakasserier ska följas upp. Vid uppföljning används blankett 5 och rektor fattar beslut om ärendet ska avslutas.

Barn upplever sig utsatt av personal

För personalens del finns ett absolut förbud mot att utsätta barn för kränkningar, trakasserier eller sexuella trakasserier. Alla signaler om att ett barn upplever sig utsatt för kränkande behandling eller trakasserier av personal ska tas på allvar, anmälas och utredas.

1. All personal som får signaler om att barn upplevt sig utsatt av personal ska skyndsamt anmäla detta till rektor. Om det är rektor som upplevs utsätta görs anmälan till skolchef. I samband med anmälan ska personalen fylla i blankett 1 - anmälan om kränkande behandling.
2. När rektor får signal om att ett barn upplevt sig utsatt av personal ska hen skyndsamt anmäla detta till huvudmannen. Anmälan görs genom att skicka in blankett 1 - anmälan om kränkande behandling, till DU:s registrator.
3. Rektor ska skyndsamt inleda en utredning av händelsen och vidta åtgärder för att förebygga och förhindra liknande händelser. Utredningen (samtal

med berört barn, vårdnadshavare och aktuell personal) dokumenteras i blankett 2 och 4.

4. Observera att ärende där personal upplevts utsätta alltid ska utredas av rektor. Ärende där rektor upplevs utsätta utreds av skolchef. Vid behov tar rektor/skolchef stöd av HR.
5. De åtgärder som vidtas för att komma till rätta med eventuella kränkningar/trakasserier ska följas upp. Vid uppföljning används blankett 5 och rektor fattar beslut om ärendet ska avslutas.

Dokumentation av anmälan och utredning

Division Utbildning har ett centralt framtaget underlag för den dokumentation som ska göras om ett barn upplever sig utsatt för kränkningar eller trakasserier/sexuella trakasserier.

Underlaget består av ett antal blanketter för anmälan, utredning och uppföljning av ärenden, samt ett stödmaterial i form av en vägledning till hur respektive blankett ska fyllas i och hanteras.

Blanketter och stödmaterial hittar du som personal på IN. Länken finns i ett block till höger på Division Utbildnings startsida (där man också hittar Schoolsoft, klagomålshanteringen med mera)

Anmälan via Trygghetswebben

Nyköpings kommun har ett digitalt verktyg för anmälan av kränkande behandling och trakasserier, kallat Trygghetswebben.

Trygghetswebben når man via kommunens webbsida nykoping.se.

Denna tjänst kan användas av alla privatpersoner som på något sätt har fått information om att ett barn eller en elev upplevt sig utsatt för kränkande behandling eller trakasserier. Personal som arbetar inom Nyköpings kommun ska inte använda sig av Trygghetswebben för att anmäla ärenden, utan följer den rutin som beskrivits ovan.

När en anmälan tas emot via Trygghetswebben skickas denna till den berörda förskolan/skolan för utredning. Om ett ärende redan pågår avseende den anmälda händelsen kan uppgifterna i anmälan föras över till detta ärende. Om det inte finns något pågående ärende på förskolan ska ett ärende skyndsamt inledas. Anmälan till Trygghetswebben ersätter då blankett 1 och förskolan följer därefter sin normala rutin för att utreda, vidta åtgärder och följa upp ärendet.

Bilaga 1

Handlingsplan för åtgärder vid eventuell kränkning av barn

(Efter vårdnadshavare eller pedagogs anmälan)

Vid misstanke om kränkning tas direkt kontakt med biträdande rektor/rektor som skyndsamt anmäler detta till huvudman.

Biträdande rektor kontaktar berörd vårdnadshavare så snart som möjligt och bestämmer tid för samtal.

Biträdande rektor/rektor informerar vårdnadshavare om hur planen för diskriminering och kränkande behandling ser ut och vilka åtgärder som ska vidtas enligt plan.

Biträdande rektor/rektor tar reda på vad som har hänt och skapar en bild från så många berörda som möjligt. Enskilda samtal genomförs med berörda.

I samtal med vårdnadshavare bestäms hur händelsen ska följas upp. Använd de mallar som finns på IN.

Berörda pedagoger på förskolan informeras.

Fallet följs upp och diskuteras på nästa pedagogiska utvecklingstid. Använd då frågor som:

- Vilken roll hade vi pedagoger i det som skedde?
- Hur kan vi se över vår organisation för att förhindra att något liknande sker igen?
- Vad har vi lärt oss?
- Reflektera också om handlingsplanen följts och funktionen av den utvärderas.

Bilaga 2

Trygghetsvandring

Exempel på frågor till barnen.

Var finns de vuxna? Vad gör de vuxna på förskolan? Var är det roligt att vara?
Var känns det läskigt att vara? Om du är ledsen, vad gör du då? Om din vän är
ledsen, vad gör du då?

Trygghetsvandringen kan utföras med enskilt barn eller med en mindre grupp
barn.

Utföres i inom – och utomhusmiljö.

Plats	Positiv upplevelse	Negativ upplevelse	Kommentar

Bilaga 3

Trivsselfrågor till barnen på Träffens förskola

Frågorna ställs 1 gång/år till barnen. Utgå från dessa frågor och använd dem som ett underlag till dialog med barnen. Används inför uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen. Barnens svar ska direkt påverka arbetet i verksamheten.

1. Hur känns det att vara på förskolan?
2. Har du någon att leka med på förskolan? Vem/vilka?
3. Kan du berätta om någon gång du varit rädd eller ledsen på förskolan?
4. Vem pratar du med om du är rädd/ledsen någon gång på förskolan?

Namn: _____ Datum: _____

Bilaga 4

Observationsfokus för barnen på förskolan.

Observationsunderlag inför uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen.

1. Pedagogernas förhållningssätt
2. Miljön
3. Samspel mellan barnen

Dessa punkter sätts i relation till de frågor som ingår för de äldre barnen.

Bilaga 5
Incidentrapport

Kränkningar, trakasserier och diskriminering

Datum	Händelse	Åtgärd	Plats	Sign

Bilaga 6

Observationsfrågor till kartläggningen av utomhusmiljön

1. Vad leker barnen?
2. Finns det risk för kränkande behandling av barnen på gården?
3. Ser vi alla barn på gården?
4. Hur bemöter vi föräldrarna på gården?
5. Ser vi risker enligt diskrimineringsgrunderna på gården?